

Az „online világ” általános jellegzetességei

Online vagy offline?

Ahhoz, hogy tovább barangolhassunk az internet világában, álljunk meg egy szóra és beszéljük meg, mit is jelentenek a körülöttünk repkedő, néha ismeretlen idegen szavak.

Akár egy telefonbeszélgetés alkalmával is hallhatjuk a kifejezést: Mondd, Te most „online” vagy? Meglehet, hamarabb használjuk a szót, mint ahogy elgondolkodnánk az értelmén.

Mit is jelent maga a kifejezés? Az online szó az interneten való jelenlétünk, vagyis, hogy egy arra alkalmas eszközzel kapcsolódunk az internethez, azaz „fent vagyunk” a világhálón.

Mit csinálhatunk „online”?

Online játékok

Gondolom számodra sem ismeretlenek már az *internetes játékok*. Talán ismersz olyan oldalakat, ahol biztonságban érzed magad. Játsszani nem csak a gyerekek, hanem a felnőttek is szeretnek. Az online játékok egyik előnye, hogy olyan társunkkal is játszhatunk, aki tőlünk távol van. A másik előny a változatosság. Nem kell vásárolnunk, vagy cserélnünk, ha újabb játékot szeretnénk kipróbálni, hiszen számtalan új lehetőség vár ránk! Érdemes vigyázni azonban, mert a játékok egy része nem ingyenes. Kipróbálhatod ugyan, de a teljes verzió letöltéséhez már fizetni kell. A játék pedig lehet ugyan csábító, de az online vásárlás veszélyeket rejt! Kérd szüleid segítségét és ne sajnáld, ha lebeszélnek róla!

Online mesék, filmek, zenehallgatás

A televízióban vetített *filmek* időponthoz kötöttek, a DVD-n lévő mesék ismétlése egy idő után unalmas. Az interneten viszont számtalan ingyenes lehetőség nyílik *online rajzfilmek, mesék, filmek* megtekintésére, esetleg a kiválasztásuk okozhat nehézséget. Egy részük le is tölthető, de tisztában kell lenni a jogaiddal, azzal, hogy nem minden film tölthető le szabadon, jogszerűen! Mindenképpen kérd felnőtt segítségét!

Ugyanígy kedvelt időtöltés az online rádióhallgatás, vagy egyszerűen a zenehallgatás. A letöltéseknél itt is a jogosultságok ismerete a legfontosabb szempont, így mindenképpen felnőtt segítségével „szerezd be” kedvenc zenéidet!

Online kommunikáció („beszélgetés a neten”)

Nagyszerű dolog kapcsolatot tartani távol lévő rokonaidal, barátaiddal. Az interneten keresztül többféle lehetőség nyílik erre. Ez az *online kommunikáció*. Ide tartozik az *elektronikus levelezés*, vagyis az *e-mail*, az online beszélgetés, azaz a *chat*. A levelezés hasonlít a hagyományos levélváltásra, csak az eszköz változott: papír és toll helyett számítógépet és billentyűzetet használunk. A levelezés eltérő időben is történhet, vagyis nem feltétlenül kell minden résztvevőnek egyszerre számítógépnél ülni. A levelezés legnagyobb veszélyei a vírusok. Még ismerőstől kapott levél esetében is figyelned kell a csatolt tartalmak óvatos megnyitására!

Az *online beszélgetés*, vagyis a *chat* viszont csak akkor működik, ha a beszélgető társak egyszerre, egy időben csatlakoznak a nethez. A „csetelés” két, vagy több résztvevő között is működik, akár élő szóban – mikrofon és hangszóró/fejhallgató segítségével, akár írásban. Rendelkezésünkre állnak ehhez ingyenesen használható programok, mint például a SKYPE, az MSN, de előfordulhat, hogy játék közben, vagy közösségi oldalakon is van lehetőséged beszélgetni. Fontos, hogy mindig pontosan tudd, hogy kivel beszélsz! Az interneten folytatott beszélgetés olyan, mintha egy játszótéren, vagy kávézóban beszélgetnél, ahol mások is hallják a szavaidat! Fontos, hogy bizalmas, titkos dolgokat senkivel se így beszélj meg!

Közösségi oldalak

A közösségi oldalak használatához már gyakorlott felhasználónak kell lenned! Ismerned kell az interneten rád leselkedő veszélyeket és azt is, hogyan sodorhatsz veszélybe másokat! Izgalmas világ várhat rád, de ha nem vagy felkészülve, a közösségi oldalak használata olyan, mintha ejtőernyő nélkül próbálkoznál a repüléssel. Az egyik legnépszerűbb oldal a Facebook, de hazánkban még sokan használják az IWIW-et,

vagy a MyVIP-et is. Regisztrálás után döntened kell, hogy milyen információkat osztasz meg magadról, hiszen azokat az interneten bárki láthatja. Nagyon figyelj, mert egy ártalmatlan kép is veszélybe sodorhat téged, vagy másokat, ha nem veszel észre rajta olyan részleteket, ami viszont nem tartozik idegenekre! Egy közösségi oldalon a gondolataidat is azonnal közzéteheted a világgal, de fontos itt is döntened, hogy mit, kivel szeretnél megosztani! Gondolj, csak bele: biztosan jó ötlet, hogy nyitott könyvvé válsz bárki más számára?

Böngészés, keresés az interneten

Biztosan Te is úgy érzed, hogy napról napra több minden érdekel. Az internet remek lehetőség rá, hogy információkat szerezz kedvenc időtöltésedről, sportodról, kirándulóhelyedről és még sorolhatnánk. Ha tudod az általad keresett weboldal címét, és beírod a böngésző program címsorába, akkor könnyen elboldogulsz, hiszen másodpercek alatt megtalálhatod, amit keresel. Nehezebb dolgod van, ha nem tudod pontosan, hol találhatod azt, ami érdekel. Erre való az internetes keresés. A keresőprogramok, és a jól megválasztott kulcsszavak segítenek, hogy valóban azt az információt találd meg, amire szükség van.

Soha ne felejtsd el, hogy az internet nem csupán játék! Számtalan hasznos weboldal segíthet ismereteid bővítésében és az iskolai feladataidban is!

Saját weblapok

A weblapszerkesztés ma már könnyen megtanulható. Weblapot készíteni azonban akkor érdemes, ha azt mások számára is valóban fontos információkkal tudod megtölteni.

Blogok

A blog a naplózás elektronikus változata. Mi történt az iskolában, a barátaiddal, a családban? Ám gondolj csak bele: biztos, hogy ezeket mindenkivel érdemes megosztani? Naplózáshoz alkalmasabb eszköz a papír és a toll. A saját (titkos) naplódát annak adod oda, akinek akarod, ha szeretnéd, akkor megmarad kizárólag neked! A blogot az egész világ láthatja az interneten!

Offline

Ha egy számítógépnél ülsz, de nem használod az internetet – akkor *offline* vagy. Ám a másokkal megosztani kívánt gondolataid, képeid rendezésére így is lehetőség van. A már letöltött leveleidet, képeidet, filmjeidet így is meg tudod nézni, vagy játszani tudsz a számítógépre telepített játékaiddal. Az igazán nagy különbség abban rejlik, hogy közvetlen kapcsolatot létesíteni másokkal kizárólag online, vagyis az internetre való csatlakozással lehet. Offline módban jóval nagyobb biztonságban vagy. Van időd átgondolni, kijavítani, amit leírsz, dönteni, hogy valóban szeretnéd-e megosztani.

Ne felejtsd el: „A szó elszáll, az írás megmarad.” Az interneten való kommunikáció pedig olyan, mintha hangosan gondolkodnál!